

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére köldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyitlterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépradalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlter peltitara 50 fillér.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajlagos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A becsület védelme.

Irta: Balázs József.

A kor haladásával új és új életviszonyok keletkeznek, melyek rendezése törvényhozói funkciói igényel.

Az élet oly változatos, hogy a törvény bizonyos időn belül elavul, mivel az illető viszonyok megszűnnek vagy lényeges átváltozásuk folytán a törvény alkalmatlan lesz.

A megváltozott viszonyok új törvényalkotást követelnek.

Ez a törvényalkotás rendes folyása.

Van azonban az életnek oly periódikus elfajulása, mely az emberi természetből folyik a minden ezirányú törvényi rendszabályozás a korra bizonyos bélyegyet nyom és emlékeztetést teszi azt.

Hogy ezután ez az állapot csak periódikus avagy hosszabb tartalmú, azt a törvény hatályba lépése utáni idők mutatják meg.

Az igazságügyminiszter egy törvényjavaslatot készített, mely hivatva lesz az emberi becsületet lényegében megvédeni.

Ez az okozat, az ok pedig, hogy az emberiség manapság oly könnyelműen bánik büntetlenül más ember becsületével, hogy a miniszter kénytelen volt a veszélyeztetett társadalmi rend megvédésére új törvényt szerkeszteni.

A becsület, melyről sok embernek fogalma nincsen, már a régi római világban oly nagyfokú védelemben részesült, mint a tulajdon.

Már a régi római törvény a becstelen embertől sok fontos közjogi jogosítványt vont el s szigorúan büntette azt, ki másnak becsületében gázolt, de állítását bezironyintani nem tudta. Az illető oly súlyos elbánás alá esett, mint az, ki nyilvánvalóan becstelenséget követett el.

»Az egyének az az állapota, hogy a társadalom az ő erkölcsi értékét elismeri, őt megbecsült: a becsület.«

A becsületen ejtett csorba mulhatlanul kihat az egyén társadalmi állására.

S mégis látjuk azt, hogy a mai társadalmi emberek nagy része más embertársának becsületével oly könnyelműen bánik.

A mai emberiség nagy része abban az erkölcsi defektusban szenved, hogy a társadalmi emelkedésnek egyedüli módja más embertársának lebecsülése, intim érintkezés közben ejtett szavak ferde világításban való beállítás az emberek előtt.

Bár ezek nem intelligens emberi típusok, de a mai világban sok ilyen mozog az élet porondján.

Aki lelki intelligenciával született, aki gondos, erkölcsös szülői nevelést kapott, az sohasem sülyedhet le oly mélyen, hogy érvényesülésének egyedüli módját mások megrontásában találja.

Csak azok kik az életben sohasem bírtak szilárd talajjal, kik sohasem tudták

azt, mi a legszentebb az ember előtt, azok féltelenségükben mindenem keresztül gázolnak, ami egyéni becsüségüknek saját szürke egyéni felfogásuk szerint utjában áll.

Azok előtt családi szentély, intim baráti viszony, értékkel nem bírnak, azok a legsemmitmondó esetnél is mélyen belenyulnak embertársaik legkényesebb dolgaiba.

És hogy a törvény éppen most készül, az annak a jele, hogy ezek a társadalmi moltyok nagyon elszaporodtak.

De amint a legutóbb hozott királyság intézményét védő törvény azonnal megakasztotta a köztársasági párt működését, mely meg akarja dönteni az ezredéves magyar alkotmányunkat s teljesen tumuligja a magyar szent koronához fűződő minden igaz magyar ember által rajongásig szeretett közjogi rendszert, úgy meg fogja lélemlíteni a 80000 korona maximális büntetés és magánjogi felelősség, amit a becsület védelmére hozott új törvény megállapít, azokat az embereket, kiknek egész életükben egyetlen hitvallásuk: »Bátran kell rágalmozni, valami csak ott ragad«.

Márciusi ünnepélyek.

Magyarország szabadsága újjászületésének évfordulóját Muraközben az idén is megünnepelték. Beérkezett tudósításaink csak egyes ünnepélyekről számolnak be; de tudomásunk szerint Muraköz több községében ünnepeltek március 15-ikén.

Az ünnepélyek sulypontja Csáktornyára esik, ahol hagyományos kegyelettel emlékeztek meg a szent napról.

Az ünnepélyek sorozatát a március 14-én este lefolyt ünnepély nyitotta meg.

A nap előestéjén a csáktornyai általános tanítóképző-intézet ifjúsága rendezett rendkívül fényes ünnepélyt a Zrinyiszálló nagytermében. Az ünnepély a lapunk mult számában közzölt program szerint folyt le, nagyszámú közönség jelenlétében. Közel félezeren hallgatták végig a nagy gonddal összeállított műsor összes pontjait, melyek előadása nagy tetszéssel találkozott. Úgy az összes prózai előadások és szavazatok, mint ének- és zeneszámok művészi nívón állottak s nagy lelkesedést váltottak ki az ünneplő közönségből. A közönség csak a hajnali órákban oszlott szél, addig valóságos megállva tartotta a Zrinyi szállónak ez alkalommal is szűknek bizonyult összes helyiségeit.

Az állami polgári fiú- és lányiskolában s az állami elemi iskolában vasárnap délelőtt ünnepeltek. Utóbbi iskolában az osztálytanítók emlékeztek meg osztályaikban a március 15-iki eseményekről.

A polgári iskolában, ahol nagy közönség gyűlt egybe, a következő programmal tartották meg a lélekemelő ünnepélyt: Himnusz, énekelte a fiúiskola énekkara; Talpra magyar, szavallta Sindlberger István IV. oszt. tan.;

Ünnepi beszéd, mondta Petrich Ferenc, IV. oszt. tan.; Móra, Hajnalhasadéskor, szavallta Doklea Marika, IV. oszt. tan.; Hertelendy ezredes indulója, énekelte a fiúiskola énekkara; Március tizenöt, szavallta Tanai Franciska IV. oszt. tan.; Hazaszeretetről, szavallta Hochsinger Leo V. oszt. tan.; Szózat, énekelte a fiúiskola énekkara.

Az ünnepély után 11 órakor ünnepies mise volt a Ferenciek templomában, melyen a csáktornyai összes iskolák tanulóifjúsága a tanárok vezetése mellett zászlók alatt s a drávaszentmihályi áll. iskola tanulóifjúsága is résztvett Mendel Zsigmond tanító vezetésével.

Muracsányban is ünnepeltek. Az ünnepség reggel a fél 8 órai szentmisen való részvétellel kezdődött, amelyen Bugyács Ignác kántor szebbnél-szebb magyar énekével halotta át a szíveket. Az iskolai ünnep az előjáróság s a szülők jelenlétében a következő programmal tartották meg: Himnusz, énekelte az iskola kétszólómu énekkara; Mi a haza, szavallta Haris Jenő IV. o. tan.; Ünnepi beszéd, tartotta Réffy Ernő igazgató; Nemzeti zászló, szavallta Ribics Katica II. o. tan.; Nemzeti dal, szavallta Meszarics Vince V. o. tan.; Talpra magyar, énekelte az iskola kétszólómu énekkara; Fogadás, szavallta Dominik György II. o. tan.; Dal a hazáról, szavallta Koós Adam III. o. tan.; Árpád apánk, Szittya vitézek, énekelte az iskola kétszólómu énekkara; Megkövetem ezredes Úrl, szavallta Meszarics Mihály II. o. tan.; A madár fiaihoz, szavallta Hranycz Marika III. o. tan.; Kosuth-nóta, énekelte az iskola kétszólómu énekkara.

Az ünnepség igen emelkedett lefolyású volt. Valóban elragadó is volt, amint a kis horvátjók tanuló nekipírulva csengő tiszta magyar kiejtéssel mondták el a szebbnél-szebb költeményeket s amint Réffy Ernő igazgató vezetésével oly nagy precizitással adta elő az iskola kétszólómu énekkara a szép énekszámokat. Az ünnepi szónok is megkereste a szíveket. Az 1848-as Gasparics Márk szerzetes s hiveinek tetteit felelevenítve kérte a muraközieket, hogy maradjanak meg mindig oly becsületes muraközieknek, mint voltak elődeik.

Színészet Csáktornyán.

Már jelezük, hogy Kiss Árpád színigazgató színtársulatával Csáktornyára készült. Kiss Árpád a mult héten tényleg meg is érkezett Csáktornyára. Első előadását e hó 13-án kezdte meg a Kis királyi operett színrehozatalával. Kiss Árpád tehetséges színtársulatát Alsólendván nagy jóakarattal támogatták, állandóan telt ház előtt játszottak s ép ezért Csáktornyára is hasonló reményekkel jöttek színészeink. Itt azonban alapsan kiábrándulhattak, mert minden megvan, csak a pártolás nincs meg a közönség részéről.

A bérlet is gyengén sikerült s így az előadások alatt is a terem csaknem kong az ürességtől. Erről azonban sem a közönség, sem a színészek nem tehetnek. A közönség a múltak kellemetlen tapasztalatai miatt nem tud felmelegedni s tartózkodik, legalább egyelőre, a színházlátogatástól; a szintársulat sem oka, mert mindent megtesz, hogy a közönségesség helyett érdeklődést keltsen a közönségben. Erre irányul magának az igazgatónak is a törekvése, aki változatos műsorral jött Csáktornyára s a színészeké is, akik ügyes, összevágó előadásokkal Csáktornya közönségének teljes megelégedettségét kiérdemelték törekszenek.

Eddig a Kiskirály (operett), Buksi (operett), Telefon (bohózát), Muzikáry (operett), Lakajok (vigjáték) s Kedves Augustin (operett) darabokat adták elő, a színiirodalom újabb modern termékeit.

Az előadások során buzgósággal és ambícióval találkoztunk a színészek részéről. Az igazgató nemes intencióit mindenben támogatni a főterekvésők. S hogy tehetségeiket jobban nem érvényesíthetik, a színpad kisméretei s a dekorációk hiánya az oka. Toalettkönyv kifogástalan, sőt a nőknél némely darabban pazar; előadásuk precíz s színpadi otthonosságra vall. Az ének is megüli a vidéki színpad mértékét.

A színésznők sorából kiemeljük Faskerti Mariskát (Montarini), Somosi Pirít (Zozo) és Kiss Mariskát (Marinka), akik kellemes, csengő hangjukkal, bájos megjelenésükkel, fürge mozgékonyágukkal s izléses öltözékekkel mint operetténekesek érvényesülnek; Kövy Kornéliát, aki mint drámai színésznő, drámában és vigjátékban (Jeanette) egyaránt kiváló érdemek bizonyult; Kende Irén is, mint anyaszínésznő, megállja a helyét.

A színészek gárdája is kiváló tagokat foglal magában. Nyáray Rezső pompásan éli magát bele szerepeibe (Pavlicsek portás), természetes játékát az operettbe is viszi bele. Kitűnő komikai véna fűszerezi minden egyes szereplését, melyben komikus partnerjei, Deák Gyula (Kovács soffőr) és Kun Dezső (Pista, lovász) is osztozkodnak vele. Úgyes szalonszínésze a társulatnak Sándor Imre (János, főkomornyik), nemcsak előkelő játékával, de rokonszenves megjelenésével is. Kalfa Gyula és Fekete József s Sándor Andor is szimpátiikus színészek. Utóbbi a társulat énekes, aki Tóth Bélával énekes szerepeket tölt be. Utóbbi érces, iskolázott hangjával sok tetszést arat.

A szintársulat naponként játszik s az ezután való repertoár előkelő darabokat foglal magában. Talán ez a körülmény is a színház látogatottságát fokozni fogja.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Gyászhir.** Özvegy alsódomborui Zalán Lipót Jánosné Budapesten e hó 14-én este rövid szenvedés után meghalt. A megboidogult tiz gyermeke, köztük dr. Zalán Gyula, a letenyei kerület képviselője és kiterjedt rokonság gyászolja. Az elhunytat 16-án délután Budapesten a gyászházban történt beszentelés után a kotori templomban felvatalozták, majd Alsódomboruba szállították, ahol 17-én délelőtti újbóli beszentelés után a családi sírboltban helyezték el örök nyugalomra Alsódomború és vidéke gyászoló közönségének őszinte részvéte mellett. Nyugodjék békében!

— **Závody nyugalomban.** Závody Albin dr. kuriai bíró, a nagykanizsai törvényszék elnöke, nyugalmába vonul. Nyugalmasztalása iránti kérvényét illetékes helyen már benyújtotta s május elsejével hagyja el helyét, melynek 9 éven át ragyogó díszét képezte.

— **Halálozás.** Nedeczky Jenő feketekastélyi földbirtokos, volt országgyűlési képviselő, f. hó 12-én, életének 74 ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt; 14-én temették el a vármegye minden vidékéről odaözönlött gyászoló közönség jelenlétében. Nedeczky Jenő elhaladott kora dacára tevékeny vezető szerepet játszott a vármegye politikai életében.

— **Iskolalátogatók kinevezése.** A közoktatásügyi miniszter sürgős felhívást intézett az összes zalamegyei elemi iskolák igazgatóhoz, hogy haladéktalanul jelentsék be, mennyi az iskolákban a hatodik osztályos fiatanulók száma. Azért van ezen adatokra szüksége a miniszternek, mert a hatodik osztályosok élére iskolalátogatókat akar kinevezni. A vármegyei tizenöt iskolalátogatósi körzetre osztják.

— **A Csáktornyai Izs. Nőegylet** a Schwarz Jakab rabbi alapítvány 50 koronát kitévő egy évi kamatát, egy csáktornyai szegény izraelita leány- vagy fiatanulónak, aki akár Csáktornyán, akár másutt valamely közép- vagy felsőiskolát látogat, folyó évi április 8-án kiadja. Felhívtnak a pályázók, hogy születési s iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket f. évi április hó 1-ig a nőegylet alulról elnökének nyújtsák be. Csáktornyán, 1914. évi március 17. Wellák Rezsőné elnök.

— **A dunántúli színikerület új igazgatója.** A dunántúli színikerület igazgatásáról Kiss Árpád lemondott, mután elnyerte a szalmári színikerület. A dunántúli kerületet Remete Géza ismertnevű baritonista, a nyitrai színház főrendezője, kapta meg.

— **Fővétel a Tanítók Házába.** A Zalamegyei Általános Tanítótestület kiegészítő részét képező »Muraközi Tanítókör«-nek a budapesti Ferencz József Tanítók Házában létesített kedvezményes alapítványi helyére az 1914—1915. tanévre oly muraközi, esetleg zalamegyei tanítóknak a budapesti ludomány- vagy műegyetem vagy egyéb fő- és szakiskolában tanuló kiváló előmenetelű, példás magaviseletű fiai pályázhatnak, kik egyszerűen a »Zalamegyei Általános tanítótestület«-nek s az Eötvös-alapnak tagjai. A fővételre folyamodók a kérvényhez mellékelni tartoznak: születési, tanulmányi és esetleg erkölcsi bizonyítványukat. A hiánytalanul felszerelt kérvények az Eötvös-alap (Országos Tanítói Segélyegyesület) elnökségéhez címezve, 1914. évi május hó 1-ig nyújthatók be Brauner Lajos csáktornyai áll. elemi iskolai igazgató-tanító, a »Muraközi Tanítókör« elnökéhez.

— **Eljegyzés.** Herboly Bözsikét. Herboly Alajos muravidai áll. isk. igazgató leányát, eljegyezte Pethő Lajos Keszthelyről.

— **A Zrinyiemlék veszedelemben.** A zrinyfalvai Zrinyiemlék, melyet Althan grófné szül. Pignatelli Anna hercegnő azon a helyen, ahol Zrinyi Miklós, a költőt, egy vadkan 1664-ben állítólag megölte — 1724-ben felállított, a napokban veszedelemben forgott. A Dráva sodra ugyanis átmosta, minek következtében mostani helyéről gyorsan el kellett távolítani, hogy a víz magával ne vigye. A grófi tisztikar bevárja Festetics Jenő gróf megérkezését, aki azután újabb

helyet jelöl ki a történelmi emlék új, talán állandó felállítására.

— **Halálozás.** Ifj. Premecz Miklós, csáktornyai volt kereskedő, f. hó 18-án reggel 3 órakor szívészélhűdés következtében elhunyt 37 éves korában. Csütörtökön délután temették el a temető halottsházából. Az iparosok dalárdája, melynek az elhunyt tagja volt, búcsuztatót énekelt sirjánál. Nyugodjék békében!

— **Adóügyi jegyzőválasztás.** Muracsányban aljegyzőválasztás volt dr. Ságváry Jenő járási főszolgabírói elnöksége alatt. Három pályázta, az egyik Seregélyes Kálmán ottani segédjegyző volt. A községben a választási megjelölés már kora reggel mutatkozott, télfoniját pedig fél 10 óra körül érte el, amikor is a képviselőtestület tagjai s a nép Hranycz Pál rezes bandája kíséretében indult a községhez a felé. — A tőmeg előtt egy hatalmas nemzeti zászló lobogott, melynek fehér mezején arany betűk ragyogtatták Seregélyes Kálmán adóügyi jegyző nevét. Az érkező főszolgabíró a zenekar a Himnusszal fogadta. A választás egyhangú volt, Seregélyes Kálmán lett az adóügyi jegyző. A választást banket követte, melyen az új adóügyi jegyzőt a járás főbírája köszöntötte fel, kinek további működése elé bizalommal tekint. Dr. Ságváry Jenő főbírója Seregélyes Kálmán mondott pohárköszöntőt. Haris Károly főjegyzőre s Seregélyes Kálmán adóügyi jegyzőre Reffy Ernő áll. isk. igazgató emelt poharat. A főjegyző feleségét Harmath Nándor ligetvári jegyző elvitte. Ezekon kívül még sok más pohárköszöntő hangzott el kora reggelig.

— **A Hadik-múmia megsemmisülése.** Az alsólvendva Szenthárom-ághegy kápolnában — mint tudjuk — nagy kegyelettel őriznek egy háromszázévesnél régebbi múmiát, amely gróf Hadik Mihály, a törökverő hős kapitány holtteste. Az évszázadok nem porlasztották el a holttestet, sőt csodálatos módon preparálták, úgy, hogy egyike az ország legszebb múmijának. Nemcsak a hős természetes arcszíne maradt meg, hanem a szemek színe is tisztán látható. A múmiáért a budapesti és bécsi múzeumok jelentékeny összeget kínáltak Alsólvendvának, de a város nem akart lemondani ereklyéjéről. A múmia, amely tavaly szabadon volt a kápolna egy kamrájában, tavaly ércpokorsóba került. Az elzárt helyen azonban néhány hónapja omlásnak indult s már annyira tökrement, hogy az elenyészés veszélye fenyegette. Alsólvendván most azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy eltemetik a holttestet. Zalamegye tehát egyik legszebb történelmi érdekességét veszti el.

— **A községi és körjegyzők levelezése.** Sok helyen gyakorlatba vették, hogy a jegyzők portómentesen leveleznek, akképen magyarázván a portómentességet, hogy a jegyző, ha magánfélnék ír is hivatalból, a levelezés viteldíjmentes. E gyakorlat megszüntetésére a kormány rendeletet bocsátott ki, melyben kimondja, hogy hivatalos ügyben csak hivatalok közt portómentes a levelezés. Magánfelekkel a hivatalok sem levelezhetnek viteldíjmentesen; mindössze a hivatalos kézbesítések viteldíjmentesek. Viszont téves az egyes jegyzők és községi előjáróságok fölfogása, amikor a törvényhatóságok hivatalos lapjai rendeltet közlönyei számára hivatalos közleményeket küldenek s e közszolgálati ügyben teljesített levelezést postabélyegekkel látják el. Minden hivatal részéről közszolgálati ügyben a hivatalos lapok címére föladott küldemény portómentes.

— **Nem szünik meg a Georgikon.** A fővárosi és megyei lapokat bejárta a hír, ennek alapján mi is közöltük, hogy a földmívelésügyi miniszter a keszthelyi Georgikont a jövő tanévtől kezdve megszünteti, mert különösen a harmadik évfolyamon kevés a hallgatók száma. A Georgikon igazgatója ezzel szöveben kijelenti, hogy a hír nem felel meg a valóságnak, sőt a földmívelésügyi miniszter az intézet fejlesztését határozta el és nagy költséggel konvikttal épített szegény sorsu hallgatók részére. A növendékek száma pedig a harmadik évfolyamon is megújírt az állagot, amiért érdemes az intézetet fenntartani.

— **Elfogott tolvaj.** A múlt hét elején az itteni határrendőrség egy Rác Anna nevű nőt állított elő, akit éjszaka, lenge ruhában, egy padon aludva megtaláltak. Azt vallotta, hogy Rác József egri cigányprimásnak a leánya s hogy azért utazott erre, hogy vőlegényét, Farkas András budapesti muzsikusi cigányt, felkeresse. Ugyanezen idő alatt azonban Nagykanizsáról egy Schmiedhoffer Erzsébet nevű országosan körözött tolvaj tűnt el, aki bűneit egy nagykanizsai lopással tetézvén, onnan megszökött. A határrendőrség a gyanus körülmények következtében kapcsolatot keresett a két nő között, amit azután meg is állapított. Tehát az állítólagos Rác Anna egy és ugyanazonos volt a körözött tolvajjal, mért is a határrendőrség Nagykanizsára szállította Schmiedhoffer Erzsébetet.

— **Butorcarnok-szövetkezet. Budapest, VIII. állí-ut 18. és VIII. József-körut 28.** Magyar iparművészek eregeti tervei alapján készült, modern butorok és teljes lakberendezések. — Az ország legrégibb és legnagyobb lakásberendező szövetkeze, fennáll a budapesti asztalosiparistól védnöksége alatt két évtizede. Állandó kiállítás 120 mintaszobával a főváros elsőrangú látványossága. Csarnoka nyitva reggel 8 órától esti 8 óráig.

— **Hirdetmény.** Az iparosok képzése s ezért a külföldi ipari viszonyai tanulmányozása szempontjából a keresk-ügyi miniszter 53340 sz. a kelt elhatározásával minden hazai kereskedelmi és iparkamara területére egy-egy 60 koronás iparos utazási ösztöndíjat alapított. Erre az ösztöndíjra pályázatot hirdet a soproni ker. keresk. és iparkamra. A pályázati kérvényeknek folyamodó lakhelyét, családi és vagyoni viszonyait, előképzettségét, nyelvismereteit, erkölcsi magaviseletét, esetleges tanulmányait, az általa netán már elnyert kitüntetésekét és végül az ösztöndíj elnyerése esetén általa teendő utazás irányának részletes megjelölését, valamint azt is kell tartalmazniuk és okmányilag igazolniuk, vajjon folyamodó katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e már előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele. A kérvények folyó évi március hó 30-ig nyújthatók be alulírt kamara elnökségéhez, vagy küldendők be annak címére.

— **Ha köhög,** ha rékedt, használjon azonnal valódi RÉTHY-féle pemetű-cukorkát. Doboza 60 fillér az egész világon. Csak Réthy-félet fogadjunk el. Több százezer d. hoz fog el e pártlan cukorkákból évente, mi fényesen bizonyítja, hogy a Réthy féle cukorkák fölülműlták a sok bel- és külföldi készítményeket. Hamisítványoktól óvakodjunk és csak Réthy-félet kérjünk mindig.

— **A bűnös vasuti űr.** A nagykanizsai kir. törvényszék ma vonta felelősre Szabó István sorompókezelőt azért, mert Csáktornyan a múlt évben március 30-án nem

bocsátotta le a sorompót a Csáktornyáról Nagykanizsa felé futó vonat előtt. Ugyanakkor Bicsák Antal bérkocsis gyanulatlanul akar hajtani a 40. számú őrháznál, de a vonat lovát darabokra lépte és kocsiját elütötte. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Szabó Istvánt a hivatalos kötelesség megsértésében s ezért 1 havi fogházra ítélte, a büntetést azonban a novella értelmében 3 évre felfüggesztette. Az ügyész az enyhe büntetés, valamint amiatt, hogy nem ítélték Szabót hivatalvesztésre, felebbezett, Tamás János dr. védő pedig a bűnösség kimondása miatt felebbezett.

— **Felülfizetés.** A tanítóképző-intézet által f. hó 14-én rendezett ünnepély alkalmával a felerült költségek fedezetére a következő felülfizetések történtek: Antonovics Károly, Strausz Sándor 5—5; Heinrich Miksa, 4; Morandini Román 3; Fejér Jenő, Pollák Rezső 2—2; Nádas József, N. N., Rosenfeld, Kreutz Lipót, Áts József, Viola Vilmos dr., Weinstingel, Schulteisz, Csabai Kálmán, Rosenbergh Lajos, Reiter 1—1 koronát Kiknek ez úton is hálás köszönetet mond az intézet igazgatósága.

— **Alkoholelles előadás.** Kristóf Domokos, az alkoholelles szövetség titkára f. hó 24-én d. u. 5 órakor a közönség részére előadást tart a tanítóképző-intézet rajztermében.

— **Allandó mozi.** A Heinrich-féle mozgószínházban múlt vasárnap a Szegény Gazdagok színjáték került előadásra pompás kivitelben. Mint kiegészítő pontokat az alvajáró, A lapsolás következménye, Nehéz a választás kisebb humoros pontokat adtak elő. Bevezetéstül Velenczét, befejezésül a debreceni bombamerényletet mutatták be.

— **A Vasárnapi Újság.** pompás és rendkívül érdekes kapent közül Gál Buba sírjáról, mely most újra aktuálissá vált, Szigligeti Ede ünnepéről, régi pesti hid-tervekről, gróf Vay Péter harmadik világháború utazásáról, a hegedű történetéről és készítéséről, Huez herceg útjáról Albániába, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szini Gyula új regénye, Szőlősi Zsigmond novellája, Jászay-Horváth Elemér verse, Zoltán Vilmos versfordítása Rabindranath Tagoreból, Langerlőh Zelmá regénye stb. Egyéb közzelvények: egy régi német utazó magyarországi följegyzése dr. Holub Józseftől, az aviatika udjónságából s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakktájéko, stb. — **A Vasárnapi Újság** -olvasói az éjre negyedrre ötkorona, a Világkrónika-val együtt hat korona. (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.)

— **Elfogták a perlaki kassza betörőt.** A múlt számban megírtuk, hogy Perlak községében kasszabetörő járt, de a tolvajlás, a zárba-törést tolvajkulcs miatt nem sikerült. Nagy szüksége lehetett Szmrtics Kajetán perlaki kömvésnek a pénzre, vagy talán a sikertelenség bántotta — elhatározta tehát, hogy újabb kísérletet tesz. Megis kísérlette f. hó 11—12. közötti éjjel, de ez a kísérlet is balul ütött ki, mert a jelzett éjjelen fél 1 órakor az éjjeli őrk és rendőrök tetlen érték és letartóztatták. Vallatáskor azzal védekezett, hogy csak 40 forintot akar lopni.

— **Az árszavék decentralizálása.** A miniszteriumnak az a terve, hogy az árszavéket felbontja részre. Az eddigi központi árszavék helyett annyi árszavék lesz a vármegyében, ahány járás van s az árszavékek központja a megyei székhelyen lesz az eddigi elnök főnöksége alatt. A miniszterium tervének az lesz a következménye, hogy az árszavéki ülnököket a melléjük beosztott hivatalnokokkal egyetemben a járásokba helyezik, az illető főszolgabíró mellé, hogy ott

az alája tartozó néppel közvetlenül érintkezve intézzék az árszavéket.

— **Az abadói módosítása.** A vármegye törvényhatósága az ebtartási szabályrendeletet módosította. Ebben az abadói a közetkezőképpen állapította meg: a hasznos célra tartott eb adója 4 korona, a kedvtelésből tartott ebé 10 kor. Azokban a községekben, ahol a közbiztonságról külön rendőri személyzet gondoskodik, a házörök ebek is kedvtelésből tartott ebeknek minősítendők. Kettőnél több eb után az adó kétszeresét kell fizetni. A szabályrendelet a belügyminiszter jóváhagyása után lesz érvényes

— **Fémzálas villámlámpák.** Gyakran szó esik a forgalomban levő fémzálas villámlámpákról és ezek áráiról. Tagadhatatlan tény, hogy a fémzálas lámpák a világítás terén nagy megtakarítást jelentenek. Ha a különféle előnyöket szemelőtt tartjuk és azokat összegezzük, ugy meggyőződünk arról, hogy a legmegbízhatóbb drótszálas villámlámpa a Wotan-lámpa, minthogy ezen lámpa nemcsak rendkívül takarékos, hanem kétségkívül a legartósabb is. A Wotanlámpákat a Magyar Siemens-Schuckert-Műveknél lehet megrendelni Budapesten. Terzékört 36. sz. alatt, de a legtöbb előkelő villany-szerelési üzletekben is kapható.

— **Nem lesz világos dohány.** Nagy szomorúság éri a cigarettázókat, akik maguk töltik vagy sodorják szivarkájukat: nem lesz világos dohány. Ennek egyszerű az oka, nem terem annyi világos dohányt, amennyit a kereslet vár. A termelt dohánynak 40%-a u. i. sötét s bár több van a világos dohányból, ez mégsem elegendő. Az illetékes körök nem értik, hogy a közönség a világos dohányt favorizálja: mert a világos dohánylevélnek semmi zamata nincs vagy legalább is bizonyos, hogy a barna dohánylevél összehasonlíthatatlán illatosabb és zamatosabb. Miután azonban az igazgatóság a közönség igényeihez alkalmazkodni akar, hogy a világos dohány hiányán segítsen, a világos dohányt a sötéttel keverteti s már bebizonyosodott, hogy a kevert dohányból készült gyártmányok sokkal izletesebbek, mint a világos cigaretták és természetesen könnyebbek a barnáknál. A közönség is szívesen vásárolja ezt a dohányt. Ennek alapján az igazgatóság elhatározta, hogy ezentul nem válogatja ki a világos leveleket s így ezentul nem lesz raktáron világos dohány. Csak egyféle dohány lesz a trafikokban, mely egy árnyalattal sötétebb lesz az eddigi világos dohánynál s valamivel világosabb, mint az eddigi barna dohány.

— **Új bélyegok.** A pénzügyminiszter a hivatalos lap legutóbbi számában kihirdeti, hogy a magyar szent korona országai területén 1913. évi október 1-től forgalomban levő m. kir. pénzügyi bélyegjegyek helyett 1914. április 1-en új bélyegok kerülnek forgalomba. Az új kiadású bélyegjegyek 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72 fillér, 1 K 20 fillér, 1 K 26 fillér, 1 K 50 fillér vegyes és 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 K értékben, összesen 35 féle értékfokozatban, még pedig: a fillér és vegyesértékűek tipográfus, a koronaértékűek ellenben réznyomású kivitelben, vékony fehér, a kettős keresztet hármas halmon álló folytatolagos rajzát ábrázoló vízjegyzet ellátott papíron, enyvezett hátsó résszel s szélein fogazva (perforálva) vannak kiállítva. A most érvényben levő bélyegok ez év szeptember 30-ig árusíthatók és teljes érvénnyel használhatók, október 1-től azonban forgalmon és érvényen kívül helyezik őket.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna ošna je:
Na celo leto . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Saradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Dobri navuki za marciúš mesec.

Trda i neugodna zima je minula i kak vidimo, vréme se je čisto naprotulete preobrnuo. Već februara zadnje dane je počelo sunce vugodno sijati, zrak se je stopil. Moći se je nadjati, da niti jedan marijiv gospodar nebude zaostal s protuletnom delom. Ptice počmeju pèvati i svét zeleniti.

Ako vnogo dezdja nebude, zemlja se fletno posuši, voda se vpije i početi bude moći protuletno sètvu. Koj je po jeseni za vremena polje s oral i zemlju k protuletnoj sètvi prepravil, njemu nebude potrebno još jedanput orati, dosta bude, ako jesensko oranje dobro povlači. Ako pak je negdi pomestah pozimi ili sad naprotulete na oranju voda stala i zemlja se je jako sela, tam bude potrebno naplitvu s orati. To se svekšinomom po takvih mestah pripeti, gde su zemlje jako rahe ili hamučne. Razmi se, koji još i dnes na sloge sejajo kuruzu, oni bez toga to nemoreju napraviti, da nebi orali. Na rede srašinom sèjana kuruzi nepotrebuje protuletno oranje, ako je to na jesen svršeno bilo. Već se vu ovim poslu vidi, da na rede je vredneše kuruzu sejati, jerbo puno menje dela imamo s njom, kak na sloge. Sad niti necemo od toga pisati, da na rede posejana kuruzi vekši plod doneše i vnogo menje težakov nuca. Povremenu svi neverovani Tomaši budu to previdli.

Senokoše, gmajne, deteliše kak se zimskam mokrina vu zemlju vpije, odmah se moraju dobro povlačiti. To pak je zato pot-

rebno, da se senokoše, gmajne od mehina i drugo vrstih nepotrebnoga drača scistiju, drugoć pak svaki more videti i znati, da na takvaj senokošaj i gmajnaj odmah se počme sve zeleniti i silno rasti. Nèje smeti pozabiti, da kak najpredi restepemo kolarovnjake, koj to zanemari, puno menje krme dobi i svelikom mukom bude kosil. Koji su na jesen senokoše slamnatim gnojom pognojili, sad moraju slamu čisto doli pozobaciti. Na slabe senokoše dobro bude rudni gnoj reztepti, jerbo još nèje prekesno.

Jesensku sètvu takodjer je hasnovito povlačiti prèd na takvi zemlji, koja je jako trda, kak je naprimer ilovaca. Ako je sètva pomrzila ili pak se već vezda vidi, da bude prebuja, potrebno je povalekati, buju pak popasti, ako je zemlja nè mehka. Na mokro zemlju nèje smeti marhu pustiti.

Voznu marhu, koja je do sada na slabi košti bila, mora se odvezda dobro hraniti, da nazat vu dobru jakost dojdeju i tak leži je stane teško protuletno delo. Slabom marhom nèje moći poredi delo zveršavati. Takodjer od slabe marhe nèje moći podojav zahtèvati. Kobite koje su se ožrebile i stelenjke krave nèje smeti na hudi krmi imati. Kak je što bude hranil, takve telice ili žrebice bude imal. Bez mleka odvetki nemoreju odrasti i poredi se razvijati.

Marhu nèje smeti predi na pašu strati, doklam je gmajna mokra, jerbo stèm vekši kvar si napravimo, kak hasen.

GORICE ODKRIJEMO I POČMEMO OBREZAVATI. Skim predi obavimo ove posle, stèm predi se počne razvijavati trsje, stèm jakšo bude

i puno menje kvara budemu imali, ako kesna zmrzlavica nas pohodi. Nove gorice sad se moraju zasaditi. Stari, nevalani trsi se naprotulete moraju premeniti.

Vu sadovnjaku počmeño cèpati, obrezavati i gusenice fondati. Koj ovoga meseca gusenice ne sfonda i drevje od ove nevolje ne scisti, strofan bude. Takov gazda je i vrèden kašuge.

Na vrtu se počme sètva, ako je zemlja za taj barat pripravljena.

Čmele pustimo vun, da se scistiju. Ako premalo meda imaju, moramo je hraniti. Iz ranesoga cvètja već vezda počmeju nositi prah i med. Razumen čmelar previzitèra koše i ako kakvu falingu najde, odmah je malim čmelam napomoć. S pod košov drobtinje potrebno je vun pomesti. Po hudim deždjovnim i mrlzim vremenu nèje smeti čmele vun pušćati, ravno zato luknjicu tak zadèlamo, da samo jedna čmelica more vun ili auter iti.

Pečuški sud.

(Dalje i konec.)

Med jezikom medjimurskim i zagorskim je tak velika razloga, da ov narod jeden, drugoga nerazmi. Zakaj anda hoćeju med medjimurskim narodom takvoga jezika zatemljiti, kojega nerazmi! Zakaj prodekujeju po cirkvah po takvim jeziku, kojega lamošnji narod ne stima niti pak ga nerazmi! Tam prèk Drave dobro znaju, zakaj. Zato su započeli pomalem ov jezik rezširjavati med postenim medjimurskim puku, da po

Druga žena.

»No, em je to liepo, dragi gospon Kramar, da pokojnu Olgu nemreju zaboraviti. — Bila je baš fina žena, pak je dosta zalostno, da njim ju je Bog tak rano vzeli. Je — ali kad drugčije neide, nemremo si pomoći. Oni se budu morali sve jedno ipak ženiti. Maloj Štefici je potrebna mati. Diete je sada pet liet staro, pak za pravo niti nezna čija je i kamo spada. Oni su celi dan zaposleni u trgovini i izvan kuće, a do toga je Štefica sad pri ovoj, sad pri onoj susedi, ili se na ulici sa dečki naganja i igra. Iz toga nemre nikaj pravoga za pucku iziti.«

To sve je već gospodin Kramar ponovno čul, jer nije samo gospa Cvetkovića bila toga mnenja, nego i svi ostali Kramarovi poznanci. Ali gospodin Kramar se samo neće — te neće po drugi krat ženiti, jer 1° neće dati svomu dietetu mačuhu, a 2°, nebi mogel, kak si je sam misil, drugu ženu on m žarom ljubiti, kojim je ljubil prvu. Medjutim je gospa Cvetkovića žilava, ona nepodlegne odmah pri snuboćenju. Njezina strastvena nagnjenost je ženitbe sklapat med

ledičnemi i obudovljenimi. Gospodin Kramar joj nebude vušel, jer proti toj govorničkoj ženi, okretnim, nikada trudnim jeziku, se do sad još nitko nije mogel uspješno braniti, svaki je oružje položil, pak bude po svoj prilici i gospodinu Kramaru tak išlo.

»Kaj?« — rekla je — »stakovemi komedjama neka idu v šaš. Mačuha nemora uvijek mačuha biti, ona nemora baš svojega pastorka odurjavati i proganjati, pak kada budu videli, kak druga žena ima rada njihovu Šteficu, nema dvojbe, da budu i Oni si ženu ljubili. Sutra neka dojdju zajedno sa Šteficom k meni, sutra dojde k meni u pohode moja prijateljica Lizika. To bi bila žena za Njih kak za to stvorena, jer ona ima diecu rada, a bolju mačuhu Štefica nebi mogla dobiti.«

Cvetkovića je gospona Kramara tak dugo nagovarala, dok je obećal sutra ju posietiti i sada je Cvetkovića postala osobito dobre volje, jer kak je videti, plan joj bude za rukom pošel.

I Kramar je izbilja došel sa svojom kćerkom, kak je to obećal, a Lizika je takodjer već tu bila. Sada mora cieto poduzetje,

koje je upriličilo svojim putem dalje iti, mislila si je gospa Cvetkovića, a da iz toga nekać bude, o tom je za stalno osviedoče-na; jer u snubljenju ona ima sreću. ona se u to razme, kak riedko tko drugi. Gospodin Kramar je tih, on samo potajno opaziva gospodičnu Liziku, koja se sa malom Šteficom zabavlja, pak se sa gospm Cvetkovicom o svakdanjih stvarih spomina. A Štefica, koja je iz početka mrko Liziku promatrala, postaje sve prijaznija. Na koncu se je već sa Lizikom skrivaće igrala.

»Kaj ne, ti češ opet dojt?« — pita diete pri odhodku nešto zauzeto gospodičnu Liziku.

»Dakako, da ču dojt, ti mala sošica« — odgovori joj Lizika.

»No, ja mislim, da bi se gospodična Lizika zahvalila uvijek stakovim nemirnim skakavcom se igrati« — veli smiešèci se gospodin Kramar. A to je sad bilo prvi krat, da je Kramar izraven gospodičnu Liziku nagovoril, jer do sad se je uvijek tih, tajinstveno, postrance držal.

»O, niti najmanje, ja sam kakti paziteljica diece već preko deset godinah u službi, pak sam dieci priučena« — odgovori

vremeno, za vnoĝo lét medjimurski narod pozabi svoj pravi materski jezik i preobrne se na zagorca. To je on posel, kojega Lajtmann György vu Medjimurju je započel i zatemljiti hoće. Počel je već svoje izdajništvo vu školi, da se deca već tam previciju k ovom nerazumnomu jeziku, dalje je vu cirkuv zanas svoje neugodno mlenje razširjavat da se opet vu cirkuv staresti prevučaju illirskomu jeziku, da povremenu, kad mlajšina doraste, podereju se one stene koje jedine rezdružuju denes medjimurski narod od horvatskoga puka i kad jedanput jednaki budeju vu jeziku, jednaki postaneju s cutljivostjom vu srdcu i denes, zutra Lajtmann s veseljom budu mogli kricati vu svét; »Evo, bilo je Medjimurje, ali denes ga više néga, denes već sve pod Horvatsku spada!« Néga na svetu naroda, koj bi to vu svojem orsagu dopustil.

Postuvani prisežniki, ako ste vi prečitali ov članak svrhu kojega smo denes ovdí, mogli ste prevideti, da vu ovim članaku nišči néje uvredjeni. On navučitelj, koj je to spisal zahvalnost je vrėden, né kaštige. Ako on to veli, da Lajtmann med tamosnjim narodom illirski jezik rezširjava, da neljubi svoju pravu domovinu, da je izdajnik, to néje uvredjenje poštenja, jerbo je istina. Ako nešči nečuti znamí, neljubi našega jezika, naš narod i da neće naše domovine član biti. on zato još more pošten biti, samo našega orsaga prijatelj né.

Postuvani prisežniki, da je Lajtmann počel rezširjavati vu Medjimurju illirski jezik, to prosim smo tak posvedočili, kak je béli dan. Idemo gled nadalje, zakaj i na kakov način je on poštal medjimursku decu vu horvatske škole i klostre. Kak vi sami to već ste previdli, zato, da ova deca se tam zaškolaju i po vremenu dimo dojdeju, da pomoćniki budeju takvim, kak je Lajtmann. To pak vidimo, da ona medjimurska deca, koja vu Horvatskim zversiju višese škole, niti jedan neće više od svoje domovine znati. To mi nesmemo dopustiti, da bi na našim tělo izdajniki se hranili. Takov cil ima i ona povest, koju Lajtmann i njegvi

pomoćniki med pukom zabavad deliju i vu koji je sve, samo to né, da bi Medjimurje pod Magjarsku spadalo. Čela knjizica od toga prepoveda medjimurčanom, da su horvati i da nigdar su né pod magjarsku vladu spadali. To je takodjer posvedočeno.

Posvedočeno je takodjer postuvani prisežniki, da Lajtmann vu cirkuv prodekuval je, da od milijunera 30 korun vkrasti néje smrtni grėh. Tak se puk nesme navučati, jerbo lahko na zločesti put zabludi. Morebiti bi spričano to bilo, da bi Lajtmann med vučenim narodom tak rezlašal grėhe jerbo vučeni clovek zato još nebude na njegve reći krast išel. Ali med nezajućim pukom se najde takov, koj posluhne svojega svećenika i počme krasti od onoga, koj više ima. S mirnim srdcom more to napraviti, jerbo pop ga je nato navučil, da od bogataša néje smrtni grėh krasti, taj grėh se odprašća vu spovedi. Dakle po ovim navuku bi narod mislil, da slobodno je krasti, samo spovedati se mora.

Nadalje pošteti svedoki su pod prisegom valovali, da zvonara je zato iz službe vun štitil jerbo, magjarski čuti i zel je na mesto njega jednoga horvata. Posvedočilo se takodjer, da Horvath Ferenc je s cirkuve vun natral, brata pak mu je vu cirkuv spljuskal. Posvedočilo se i to, da betežnike je stėm batrivil, da zato su vu beteg opali, jerbo su na Zalan Gyula dr. ablegata votizėrali.

Za svėm ovim pak pitam Lajtmanna, ali to njegva služba prenaša, da se vu cirkuv bije, da jednoga 77 lét staroga cloveka, koj je 27 lét pošteno svoju službu zversaval iz službe vun hiti samo sbog toga, da neće svoju domovinu zatajiti i njega na stare dane bez kruha ostaviti? Ali to njegva služba prenaša, da sveto krizmo stėm deli betežnikom, da zato su betežni, zakaj su na ovoga ablegata votizėrali?

Ja tak mislim, da tužitelj sam bi na ova pitanja tak odgovoril, da né!

Postuvani prisežniki sad sem sve predložil i sad je navas došel red, da suda sgovorite. Ako Lajtmann suda zadobi, dalje bu-

de jamu kopal podnami vu Medjimurju, ako pak sgubi, pobrati bude se moral iz Kotora. Istina, da zagrebacka biskupija se nebude svrhu njega spozabila, neg nagradila ga bude s jednom dobrom farum vu Horvatskim.

Jedno vas još prosim, tužitelj je sve svoje ove stvari tak predložil tu, da ka: je delal, je za »néppárta« delal. To néje istina. On bi sad na politični put rad opravil svoje neugodne posle. Stėm bi nas rad sad zasleplil, to je samo njemo izlika, da po takvim putu rezširjava med megjimurskim narodu horvatske misli.

Postuvani prisežniki! Premislite si sad predi, kak suda zrecete, ako nas obsudite, slobodan put imaju horvatski izdajniki i buntari vu Medjimurju, jerbo nišči niti s jednom rećjom se nebude podufal proti njim se zdići, jerbo tak shodi, kak mi, ako pak Lajtmannovo tužbu odhitite, mi dalje budemo s dušom i tělom za našu Magjarsku domovinu harčovali. Nazat se tam počnemo, gde smo ostavili.

Po ovim lėpim govoru za pol vure prisežniki suda izrekli i Lajtmanna stužbom odposlali vu — Zagreb. Nazoćni pečuski poglavari i stanovniki s velikim veseljom vu prijeli ov sud i čeli dan su slavili gosp. Zrinyi Karoly i Pataki Viktor direktore. Slavili su takodjer naše lepo Medjimurje i i nas medjimurčane, koji se nedamo zagorcom za nos voditi. Sad pak tak mislimo, da Lajtmannu su se odprle oči i previdel je, da tu već neima kaj iskati i kak najbrže bude mogel, ostavil bude nas i Medjimurje, jerbo tu neraste zanjega cvět.

Povajte cukoricu.

Naši gospodari već dobro znaju, da samo senokoše néje moći dosta krme dobiti, ravno poleg toga svaki više ili menje detelice i bikaša seja. Ali malo steroga gazdu videti koj bi i cukoricu poštal, barem svaki zna, da bez repe prėk zime néje moći marhu hraniti, prėm dojne krave, koje krave pak poredó dobijo dosta cukorice, mo-

Lizika tvrdim pogledom na gospodina Kramara.

Gospa Cvetkovic je u sedmom nebu, ona si pod stolom zadovoljno rible ruke. Ona vidi već u duhu svoju prijateljicu Liziku sa gospodinom Kramarom oženjenu.

Posle toga se je gospon Kramar sa Lizikom češće pri Cvetkovic sastal. Lizika, koja je u jednoj gospodskoj obitelji izbilja bila paziteljica diece, je imala svake četirinaest dni za sebe prosti dan, a tog dana je ona onda svaki krat svoju prijateljicu Cvetkovicu posiećivala, gde se je sa Kramarom sastala; pak kak je tam približum Kramar spoznal Lizikine vrline, kaj je bilo narvskije, nego najprije zaruki a onda viančanje Ludi, koji su znali kakov neprijatelj je gospon Kramar druge ženitve, razbijaju si glavu, kak je gospođi Cvetkovic bilo moguće ovu ženitvu skupa zdrasklati.

»Je, ženitve skupa spravlati, to je moje posebno znanje.« — veli gizdavo gospa Cvetkovic.

Glavni zrok, zakaj se je gospon Kramar ženil, bil je taj, što je končano i on sam moral uvideti, da njegovo raztuće diete treba mater, jer on sam, koj je celi dan

u kući i izvan kuće zaposlen stvarmi svojega zvanja, se nemože odgojivanjem si diete baviti, pak onda u čijih rukah bi Štefica bila sigurnija negu u Lizikinih, koja je pol svojeg života bila paziteljica diece? Klomu još je i mala Štefica pri prvom sastanku sadašnje mu žene ovu na toliko obljubila, da je već i to bilo razlogom, da ju oženi, jer posle smrti njegove žene bilo mu je to diete sve na ovom svietu.

Gospodin Kramar se nad svojom drugom ženitvom nije imal razloga kajati, jer Lizika je bila stiedljiva gazdarica, vierna žena i neprecenjena mati maloj Štefici. To diete, koje je u poslednje vrieme izbilja malo podivljalo, postajalo je opet pristojnije. Igranje i obćenje sa uličnemi dečki te pohadjanje ukučanah joj je zabranjeno, a Štefica taj mačuhin pritisak niti nečuti, jer Lizika, koja je do sad uvijek odgojivala dietu, ima izkustva u odgojivanju i način odgojivanja diece. Ona ima liepi i mirni način odgojivanja bez ikakovog nasilja. Najprije si diete liepm postupanjem predobi za sebe, tak, da ju diete kak svoju pravu mater obljubi. Kad je to gotovo, onda već nije teško s dietetom dalje postupati, jer ako onda diete kaj zagreši, dosta mu je samo

reći: »Ti Štefica, toga nemoj činiti, jer tim mene samo zalostiš, ako činiš!« — Diete odmah popusti. Štefica ljubi svoju mačuhu, koja njom postupa .kak prava mati, pak anda jer ju ljubi, čuva se ju vriedjati ili zalostiti.

Liziku su u obće nazivali »zalostnu gospu«; svi su žalili mladu gospu, koju nije mogla sreću najti u zakonskom stališu. Ona dobro zna, da ju Viktor — to je ime Kramarovo — samo zato stuje jer je njegovom dietetu dobra mačuha. Ona zdena, prisiljena nagnjenost naprama njoj, vriedja ju više, nego da bi se osorio naprama njoj pošanal. Liza nije za gospodina Kramara za to za muža išla, da bude mozbit obskrbljena, već jer je njega i diete mu obljubila. I to je ona Cvetkovic već prije ženitve priznala.

»Ja se znam sama obskrbeti, ako baš biti mora; da nisam Kramara i njegovu kćerku ljubila, bila bi njegovo snuboćenje odbila.«

To su bile onda njezine rieći. Ljubeda žena zahtieva od muža, kojega ljubi, da nju i on ljubi. Kada Kramar od svoje prve žene Olge kaj pripovieda, onda taj mučljivi clovek postane riećljiv, a neprojde niti jedan

remo reći, da još jedanput tuliko mléka daju, kak one, koje nedobiju drugo, kak suho krmu.

Koji gospodari dojne krave imaju i hoćeju, da dosta podojavi imaju, nesmeju bez cukorice biti. Nesmeju se svrhu kuko rice spozabiti stém menje, jerbo kukorica i tak malo mesta nuca, koji pak ju znaju vredo povati i na malim mesto dosta jim zraste, samo spametno ju treba posejati ili potlam presaditi.

Da na jednim falatu zadosta cukorice zraste, dvoje treba dobro si zapametovati, to pak je prvi, da se zemlja izverstno predéla i ktomu prepravi, drugo pak da se dobro pognoji.

Zemlja se tak dobro predéla, ako ju višeput gori s oramo i nekoi put ju povlačimo. Razmi se, da to već na jesen se mora zemlja gliboku s orati, naprotuletje pak samo višeput povlačiti. Ako pak nam vreme tak hodi, da smo s oranjem na jesen zaostali, onda se naprotuletje mora zemlja gliboku s orati, grudje pak s jakom branom se rezteposti. Važno je to, da zemlja čisto drobna nastane i ravno zato, ako se grudje s branom širom neda, onda s motikami se mora potučiti.

Drugo važno delo je gnojiti. Skim bolje pognojimo zemlju stém više nam zraste. Gnojiti pak se tak stalnim, kak s rudnim gnojom mora. Štalskoga gnoja već na jesen treba na zemlju zvoziti, ako pak smo to zamudili, onda barem po zimi ga na vozimo, da naprotuletje skim predi se gliboku pod orje. Stalni gnoj mora dobro zrel biti, jerbo po samo takvim raste lépo kukorica.

S med rudni gnojov je najbolši superfoszfát, na hamučni zemlji i kali zvano sol treba restepsti. Kad pak jedenput kukorica vun zide, onda još i csilisolitra med rede posejamo. Ako hoćemo, da nam puno više kukorice zraste, potrebno je na mekoti 150-200 kg. superfoszfata. Nekoi gazdi još i 50-80 kg. kálisoli zmésajo k koj i skup reztepeju po zemlji. Drugi pak s vun toga još i 30-60 kg. csilisolitra potepeju med rede.

dan, da nebi o njoj što pripovedal. Lizika mora sve to mirno poslušati; ali kada muž po svojem poslu otide, onda se ona razplače, da joj se oči začrleone. Ona je njemu vierna žena, kojoj nije moći baš nikaj predbaciti; ona je dobra maćuha, da već bolje nebi moći najti, pak ipak ju on neljubi. Koliko krat ga vidi pred kipom prve svoje žene stati i onda ona more u njegovom licu neizmernu bol čitati, koju trpi nad smrću svoje Olge. Lizika iz toga vidi, da ona ne bude svomu mužu nikada ono, kaj mu je prva žena bila. Nutarnja bol ju je pritiskala i ona jedan krat padne pred kipom pokojnice na koljena: »Tebe jedinu je ljubil.« — zdehne si plaćući i glasno — »a za me nema niti jednu iskrú ljubavi u ovom srdcu!«

U tom hipu ju obuzmu dvie ruke te ju podignu sa zemlje. Kramar je neopaženo došél u sobu te je taj prizor gledal.

»Oprosti mi draga Lizika! Istina je prava, ja sam se nedostojno naprama tebi ponašal.« — veli te sada presretnu si ženu zagrlil i srdačno kušne, skojom se je poslie jedne ciele godine zakonskog stališa, tekár u ljubavi našel.

Em. Kollay.

Jeden glasoviten gazda ovak je probu napravil. Zraslo je:

Na né pognojeni zemlji	9.700 kg.
Na stalnim gnoju bez praha	13.600 kg.
Na stalnim gnoju i 200 kg. superfoszfatu	18.000 kg.
Stalni gnoj, 200 kg. superfoszfát i 133 kg. káli soli	21.000 kg.
Stalni gnoj, kálisuperfoszfát i 80 kg. csilisolitra	28.000 kg.

cukorice je zraslo na mekoti zemlje. Cukorica je dakle jako zahvalna rudnomo gnoju. Csilisoliter takodje je izverstni gnoj pod kukoricu, njega samo onda posejamo med rede, kad već jedanput kukorica je vun zisla.

Rudni gnoj dakle je jako napomoć cukorici, kukorica pojim hitro raste i tripud je debelša, kak ona, pod koju su né s rudnim gnojom gnojili. Ako je zemlja dobro pognojena, kukorica nedobi nikakov beteg i puno je stalneša, kak ona, koja je slabi zemlji.

Koj dakle jedno, dvé ili više krav ima, naj nepozabi sad naprotuletje kukoricu sejati, ali to si naj anda zapameti, da samo na gnojni zemlji more izversten plod dobiti.

Kak svaki zna, séno je drago i po séni nigdar tak nedojiju krave, kak po kukorici, Zakaj onda nebi fertal ili pod mekote s kukoricom zasejal, koja je pozimi tak napomoć. Kukorica je puno vredneša, kak okruglja repa. Istina, da s njom je više brige, ali pak je i jako zahvalna.

Povajte cukoricu!

KAJ JE NOVOGA?

— **Kralj vu Budimpeštu.** Iz kraljskoga dvora takov glas je došél, da kralj aprila meseca vu Budapešt bude došél. Ako to istina bude, onda kralj dva, tri tjedne ostane prinás i sam svojom peršonom bude odključil delegaciju.

— **Put englezkoga princa.** Walesi herceg v nedelju vu Norvegiu bude odputoval, gde tri tjedne ostane. Odovud vu Kopenhágu, onda pak vu Kristzianu bude išel. Njegov put nema nikakov politični cil. Herceg na automobilu bude se vozil vu Nemški orsag, onda pak vu Ausztriu. Cil mu je to, da se vu nemškim jeziku bolje zvezba i da spozna ljudstvo po Evropi.

— **Debrecinski atentat.** Još su né one lopove prijeli, koji su Miklossy biskupu bombu poslali. Sad je minister um vun dal da trideset jezer korun nagrade dobi on, koj ove lopove prime ili policiji na ruke da. Vu Bukarestu su zaprli Salamon Mariettu s magjarskoga rodjenu pucu, koja je on list na magjarski jezik preobrnuva vu kojem su biskupu naglas dali, da su mu na cirkvene posle sto kurun poslalo pošti. Kaj je valovala Salamon Marietta, to neznamo, jerbo policija zavezda još neće to svétlo naglas dati.

— **Kad birkaš pištolu našje.** Urocsó Bogdan osemnajst lét star sazablyinski birkaš našel je jedno pištolu. Pištolu je starińska na kapslin. Birkaš je negdi puškin-prah dobil, pištolu je nabil i mesto fojtaša je zemlju natukel vu cév. Višepud je probal sproziti pištolu, ali niti jedenput se je né. Nato je dečko pištolu vu crevu napel, vužgal je šibicu, da pištolu malo stopi. Od šibice se je vužgal prah i pištolu se silnom jakostjom sprožila. Nabita zemlja rezdehnula je birkašu creva i droba su se mu vun preobrnuva. Predi kak bi pomoć bila došla, nesreć dečko je dušu spustil.

Umorstvo. Deák Ferenc debrecinski prosti honvéd minući tork na vahti je bil. Došla je k jemu šocika i on se lépo s njom odšpanciral vu bližnju šumu i tam zaostal jedno vuru. To su spazili i kad je nazat došel odmah su ga vu željezje deli i zaprli. Drugi dan vjutrú kad su ga naraport tirali, pograbil je pajašovu pušku i tak se vu srđce strelil, da je odmah vumrl.

— **Od žalosti.** Belicán Pavel petdeset i tri léti star valkányi gazdi umrla je žena. Belicán jako je ljubil ženu i néje mogel bez nje živeti. Kak iz Nagyikinde pišeu, Belicán je vu žalosti rezporil si črévo s jednim kuhinjskim nožom i vumrl je.

— **Stekli pes.** Vu Kapuváru jeden stekli pes šest osobah je zgrizel. Psa su né mogli skončati i sad poleg toga veliki strah je vu občini. Betežnike su vu budimpeštinski Pasteur špital spravili, gde je proti stekloći včepili budu.

— **Siroče.** Baranya Erzsike roditelje je sgubila i tak je došla k Pap Antalú gde su bestialno s njom barativali, smirum su ju tukli, ritali. Minući tork Pap Antalovu žena poslala je četiri lét staro pucu po kupicu vode. Déte je par kapicala vun rezlevalo. Nećimurna ženska za to je pograbila déte i tak je hitila ga vu sténu, da je za par minut vumrl. Bestialno žensku su odmah vu rest zaprli.

— **Zalubljeni soldat.** Heitz Viktor 64-ga pešičkoga regimenta prosti soldat službenom puškom vu prsa se strelil i odmahje vumrl. Heitz je već decembra meseca se k tomu spravlal, kak su to vu listu našli. Jako se je zalubil vu jednu pucu, koja je né štela njega biti. Od žalosti se je skončal.

Poleg psa. Tóth Aladar već jedno leto je služil pri Gaksh Antal kapitanu. Jedno jutro je psa pelal na špancir. Kak je na vuticu stupil, šintar je vlovil psa i siromak zabadao je plaćuć prošil zanjega, né su mu ga šteli nazat dati. Jeden gospon se mu je smiloval i ponudil je šintarom, da taki plati štrofa i još dvé korune tringelta jim da, ako vun pustiju psa. Šintari niti nato su né šteli prevoliti, da psa pustiju. Siromaški inuš odstraha odišel je nazat vu sobu, zel je kapitanovoga revolvera i tak se strelil, da je odmah vumrl.

— **Ádám.** Marcíusa petnajstoga kak je to navadno i vu Lőcse varašu su svelikom paradom obderžali. Kad najlepše se svečanost započela, dojde vu selu jeden čisto gol človek. To pak je Vastag István hajduk bil, koj je domaj pozabil opravu. Policaji, su ga taki vlovili i na red pobrali, zakaj je vu Ádámovi opravi došél med tolikónoga naroda. Siromak zmotani odgovor je dal i samo onda su vidli, da je nor.

— **Nagla smrt.** Ovoga meseca 17-ga okolo polnoći hitro je zlo prespelo mlajšemu Premez Miklós bivsemu csáktornyaiskomu štaccnaru i predi kak bi pomoć bila došla vumrl je. Mladi človek 36 lét je bil star. Doktori su izrekli, da srčna uzma ga je tak hitro zaklala. Veliko rodbinstvo tuguje zanjega. Naj počiva vu miru Božjem.

— **Nesreća na morju.** Okolo Španjolskoga orsaga strahoviten viher veliku nesreću je zrokvual. Sedemnaest ladjih je vu morje vtunulo. Niti jeden človek je né živ ostal svi su se potopili. Szavilla varaša je viher skormo čeloga spodrkl k tomu pak i morje se tak sburkalo, da je tizam vu bližnje varaše i občine vrdilo vu go ljudstva sobom poplavilo.

— **Povodnja.** Szamos rieka je vun zisla i okolne občine poplavila. Največje zlo je vu Tiszahát občini gde se blizo sto hiž zrušilo. Stanovniki se nedajo vun iz hiž i vu najviše mestah soldati i žandari silom je morajo vun spraviti Tiszaujlak i Tiszabecs su vu takvi vodi, da voda nad obloke ide vu hiže. Ljudstvo na krove i na drevje je vslo pred vodom i odonut kri-čiju za pomoč. Zlo je veliko.

— **Donesimi nuter pušku.** Rituper József szentiborski mlinarski gazda v nedelju zaran se je stal, skopal se je i vu svelešnjor opravu oblekel. Stém se je uzat legel vu postelju. Kad mu je žena vu sobu pošla, rekel ji je, da naj mu donese nuter vadasku pušku. Žena je tak napravila i komaj je zasobom vrata zaprla več je čula, da se puška sprožila. Prestrašeno skoči nazat vu sobu, gde je več onda muž prestreljenom glavom ležal i za par minut vumrl. Zakaj se je skončal, to neje znati.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irigalmasrend tulajdons. Elsőrangú kőnes hévívízű radioaktív gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg-, szén-savas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszos bántalmaknál és ideg-bajok ellen. Iyó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéidj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Világos,

hogya a kávé íze és az illata nagyrészt a felhasznált kávépótléktól függ.— A háziasszonyaink tehát csak a „Valódi“ : Franck:-ot a „kávédaráló“-val választják.

Mag. em. 62/26118

Egy gesztenyeszínű, 4 éves, nagy, erős

csödör ló

eladó.

Zsoresecz Boldizsár
Drávaegyház.

860

Egy nagyobb és egy kisebb félfődeles sárga hintó

nyári landauer-kocsi, (olajos tengelyű)

egy kisebb zárt landauer és egy vadász-kocsi,

az üzlet felosztása miatt jutányosan eladó

KREUTZ LIPÓT bérkocsitulajdonosnál Csáktornya.

856 2-1

Elsőrendű menyasszonyi ke-lengyék, összes fehérenmü árak u. m. vásznak és asztal-nünk legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők

Deutsch Lázár árúházában, Vараždin, Vetrovičev-trg 16. - Telefon 42.

Nagy választék szőnyegekben !!!

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	l m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	22 00—
Roza elsőrendű	Hrč	16 00—
Árpa	Ječmen	14 20—
Zab	Zob	14 00—
Kukoricza	Kuruza suha	14 20—
Fehér bab u.	Grah beli	18 00—
Sárga bab	> žuti	16 50—
Vegyes bab	> zméšan	15 50—
Kendermag	Konopljenoseme	18 00—
Lenmag	Len	20 00—
Tökmag	Koščice	23 00—
Bükköny	Grahorka	18 00—

Iparos és kereskedő előfizetőinkézt e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőinkézt e rovatban díjmentesen közöljük

Börkereskedő: Mayer Testvérek Csáktornya	Eredeti Singer varrógépek: Singer Co. Csáktornya Arpad-utca	Kötélgyártó: Dornik Rezső Csáktornya	Vendéglők: Hajas József Csáktornya Pecsornik Ottó Csáktornya Henesey Gábor Csáktornya Antonovics József Csáktornya Budai József Csáktornya Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya Kelemen Imre Csáktornya Pruszt Alajos Csáktornya Deutsch Zsigmond Csáktornya Schlesinger Mór Csáktornya Bogola István vendéglo Csáktornya
Borbély és fodrász: Nádasdi Nándor Csáktornya Mik Szilárd Csáktornya	Fényképész: Ifj. Kovács István Csáktornya	Kőfaragó és sirkőkészítő: Tersztenyák Bódog Csáktornya	»A vasúthoz» Singer Salamon, Kiszabadka Sőtöry János, Drávanagyfalu Novák József, Drávanagyfalu Deutsch Adolf, nagyv. Drávasárhely Kovács Mihály korcsm. Drávasárhely Leitmann Bálint, Szentilona Feigelstock András Budapest, VII., Klauzál-ter 13
Mézeskalácsos és v'asz-gyertyaöntő: Tibanyi Mihály Damása	Férfi szabó: Ivácsics Ignác Csáktornya Bedies Ferenc Csáktornya	Órás- és ékszerész: Pollák Bernát Vараždin	»A vasúthoz» Reiner János Petánczi savanyúvíz köz-ponti raktár és szállítási vállalat Ligetfalva
Butorraktár: Horák Ödön (butor- és koporsóraktár) Csáktornya	Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (közén, fűszér, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya Gráner Testvérek Csáktornya Mráz J. Csáktornya Deutsch Salamon Csáktornya Hirschsohn Henrik Csáktornya Strábia Testvérek Csáktornya Deutsch Rezső Kiszabadka Toplák György Drávasiklós	Pezsgőgyár: Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya	»A vasúthoz» Kozják Mihály Kiszabadka Baumbach Rezső Szentilona
Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület	Kávéház: Hajas József Zrínyi kávéháza Csáktornya Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya	Pék: Petrics Viktor Csáktornya Petrics Ágoston Csáktornya	Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal Csáktornya
Meskö Bálint Csáktornya		Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és Fia Csáktornya	
Divatárúház: Liszt és Brodnyák Stridóvár		Uri- és nőidivat, játék- és d'izsműárú: Kelemen Béla Csáktornya	
		Vaskereskedés: Bernyák Károly utóda Csáktornya Binder Károly Csáktornya Prostenik Gusztáv Csáktornya	

Könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUSZ SÁNDOR Csáktornya

Progress

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotice vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Ráköel-utca hízo broj 10. poleg Kraljovskoga suda.

Ima takaj trgovinu
od najbolše vrsti**vapna.**

Koji treba za
zidanje, može ga
dobiti u svako doba
doma pri njemu uz naj-
falešu cieniu. Koji treba cieli
vagon dobi vapno čisto fal.
Tržim takaj razciepana
suha bukova drva i
lapora na vagu.

668 55—*

Az Arpád-utca 3. sz. házban egy

nagy pincze

kiadó.

Bővebbet **Strausz Sándor**
könyvkereskedésében.**Szőlőoltvány!**

Eladó a legjobb fajokban I-só oszt.
minőségben 1 és 2 évesek; továbbá di-
erkt termő piros Delaware, valamint
Tokaj-Hegyaljai, gyökeres Ripária Por-
tális és kítőnő borok jutányos árban
kaphatók.

**Molnár Mihály, ubauj-
szántói lakosnál.** Arjegyzék
ingyen!

881 6—10

!! Bútorüzlet megnyitás !!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy
a **FIALOVITS** féle üzletet sikerült az örö-
köstől megvennem.

862 2—*

Üzletemet a mai napon megnyitóm

és az összes raktáron lévő árukat olcsón
eladom. Eladásra kerülnek: Fa-, vas- és
rézbutorok, szőnyegek, függönyök, min-
dennemű kárpitozott butorok.

Üzletemet tovább folytatni szándékozván,
felszerellem raktáramat a mai kornak megfelelő

legmodernebb bútorokkal

Sok évi tapasztalatom és összeköttetéseim
folytán azon kellemes helyzetben vagyok,
hogy a n. é. vevőimet nemcsak hogy első-
rendű és legmodernebb árukkal szolgál-
hatom ki, hanem minden versenyt a fő-
várossal szemben is felvehetek, úgy hogy
mindenki helyben szeresheti be szükség-
letét.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

SZÉKELY VILMOS Nagykanizsa**Ujdonság!** **Paganini**
hegedű-zongora

a legnehezebb hangversenydarabokat művésziiesen játsza.

UJDONSÁG! Moztulajdonok! A gépész igen könnyen kezelheti a zenélő-
gépet és a képekhez való darabokat választhatja. — Villamoszongorák, Orchestrionok,
Phonola, Ducanola, 700 koronától feljebb. — Zongorák, pianinók, harmoniumok
olcsó áron, részletfizetésre, jótállás mellett.

Helyettesít egy egész zenekart.

Szállodák, kávéházak, vendéglők, éttermek részére pénzbedobással. — Rövid idő
alatt letörleszti önmagát.

SCHMIDT EDE CSÁKTORNYA.

669

**felséges ízű fehér vagy arany
sárga csemege mézet**5 kg.-os csinos posta-
dobozokban 10 K-ért
szállít bérmetve a

„MÉH“ a magyar méhészek értékesítő szövetkezete,
Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Csáktornyan a **Szük-
utca 14. sz. Molnár-féle házban, tolyó hó 20-án**

kristály gözmosó, - fényvasaló és vegytisztító intézetet nyitok.

Bármiféle háztartási fehérnemű tisztítását, mosását, vasalását a leg-
jutányosabb áron elvállalom és gyorsan, pontosan végzem.

Vidéki megrendelések szintén a legtelkiismeretesebben teljesíttetnek.
Szives pártfogást kérve, maradok

teljes tisztelettel

Reinisch Istvánné.

863 2—3

Értesítés. Bécsi bevásárlási utamból a legdivatosabb ta-
vaszi ujdonságokat hoztam magammal u. m.

női-, leány és gyermekkalapok

a legegyszerűbbtől a legelegánsabb kivitelig, ezeknek megtekinté-
sére az igen tisztelt hölgyeket meghívom.

Ugyisintén nagy választék mindennemű kalapformákban, ka-
lapdiszkekben és kalapalkatrészekben.

Átalakítások, gyászkalapok rögtön munkába
vételnek és pontosan szállítatnak!

Szives pártfogásukat kérve, maradok

teljes tisztelettel

Kelemen Béla

női kalapdivatáruháza Csáktornyan

(a postahivatallal szemben).

864 2—2